

ФОАІЕ

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 50.

Luni, 11. Dekembrie.

1844.

О ВОРЪБЪ ПЕНТРЪ КРЕЩЕРЕ ШИ ШКОАЛЕ.

(Джкере).

Аѣ трекѣт тѣмѣл фрацілор! дѣ каре съ не маї пѣтем рѣзѣма пѣмаї не дѣпломеле челе стрѣвѣне, фѣрѣ а шѣ чѣтѣ дѣ трѣнседе, шѣ фѣрѣ а да довадѣ, кѣ мерѣтѣм а фѣ респектадѣ дѣтокѣма дѣпѣ копѣрѣнскѣ ачелора; саѣ дѣс ашѣ, кѣнд пегѣсторѣл пѣтеа стрѣга кѣ семедѣе фѣлѣлѣ съѣ: „ам кѣщѣгат еѣ шѣ пентрѣ тѣне, саѣ: кѣм ам пѣтѣт еѣ дѣсѣма аверѣ, фѣрѣ съ мѣ шѣѣ іскѣлѣ пѣтеле, веї дѣсѣма шѣ тѣ;“ сѣаѣ дѣс зѣмеле челе вѣне, кѣнд дела мѣнѣстрѣл лѣ ХС. пѣ се череа алт чева, де кѣт а шѣ чѣтѣ чеасѣрѣме, а слѣжѣ сѣ. лѣтѣргѣе шѣ а гонѣ не пекѣратѣл кѣ сѣ. молѣтѣве. Де пѣ вом дѣгрѣжѣ де крещереа фѣлор пощрѣї, ка чел пѣщѣн еї съ фѣе, че нѣам фост пої; де пѣ вом сѣдѣ дѣ ініміле пѣскѣщѣлор пощрѣї дѣкѣ де акасѣ ізѣвѣреа лѣ Дѣмнезеѣ шѣ а деапрѣпелѣї, дѣвѣщѣндѣї а фѣ сѣпѣшѣї, аскѣлѣтѣторѣ шѣ чѣнѣстѣторѣ де лецѣме лѣ Дѣмнезеѣ, де порѣнчѣле челор маї марѣ: пѣ вор трече мѣлѣї ашѣ, шѣ пої вом ажѣнѣе о сѣрте маї тѣкѣлѣсѣ шѣ маї авѣсѣ де кѣт а склѣвлѣї дѣн Африка.

Аша дар крещереа шѣ шкѣлеле, ка-

ре сѣлѣт дѣппрезѣпате кѣ дѣнса, ачестеа съ фѣе де ачѣ дѣпѣнте дѣвѣза ромѣнѣлѣї. Съ пѣ кѣщете чѣнева, кѣ дѣор кѣ шкѣлеле ам ста кѣ мѣлѣт маї вѣне, де кѣт кѣ крещереа чеа де акасѣ. — Нѣ сѣлѣт мѣлѣї ашѣ, де кѣнд пѣрѣпѣтескѣл пострѣ гѣверѣн, каре ка о дреапѣтѣ мѣмѣ пре тодѣ не окротѣде шѣ не кѣамѣ фѣрѣ осевѣре де щѣнтѣ а не дѣппѣртѣшѣї де богателе ізѣворѣ а ле кѣлтѣреї, ера сѣлѣт а дѣпѣревѣнѣца мѣжлѣче серѣосѣ, пѣмаї ка съ не поѣтѣ дѣндѣплѣка а не да не фѣї ла шкѣлѣ. Астѣзѣї мѣлѣщѣмѣїтѣ черѣлѣлѣї, токѣма аша дѣндѣрѣпѣт пѣ стѣм! Чѣ дѣн контрѣ, ведем шѣ не ромѣнѣл плевеѣ вѣкѣрѣндѣсѣ дѣн сѣфлет, кѣнд веде саѣ азѣде дѣн щѣр де сѣне врещѣн ом дѣвѣщѣат дѣн пащѣа са; дѣл азѣї свѣспѣнѣнд, кѣчѣї нѣаѣ авѣт шѣ ел порѣчѣре а фѣ фост прѣмѣїт ла шкѣле шѣ а фѣї дѣвѣщѣат карте. Шѣї тот че се маї поѣте дѣрѣї дела ел есте, ка чеї че се афѣл дѣппрещѣїрѣл лѣї, съ се сѣлеаскѣ ал копѣнѣнѣе десѣпре неапѣрѣата тревѣнѣцѣ а шкѣлелор, ал адѣче ла атѣта, ка съ се хотѣраскѣ а шѣї жертѣї шѣ фѣлерѣл чел маї де пре зрѣмѣ пентрѣ рѣдѣкареа ачелора. Шѣл пѣ поѣте; дѣсѣ маї мѣлѣї адѣвлѣндѣшѣї пѣтерѣме, аѣ пѣ о вор скѣте ла кале? Нічѣї съ фѣїм мѣлѣщѣнѣї кѣ ачѣеа, кѣ ведем дѣн кѣтаре сат

о късѣцъ де върне, коперитъ къ паѣ, ши дн трѣпса 14—15 вѣяді къ о вѣковнъ дн тѣпъ, повѣдвѣдї де зп даскал, дн а кървї фацъ чїтедї тїкълошиа че'л апасъ, пе каре дн везї вара косънд пе платъ, ка съ пѣ торъ де фоме. О Doamne! дїп асеменеа школе аневоїе ва пѣтеа рѣсърї къндва ферїчїреа ши днаїнтареа ромѣнлѣї. Шасе-шепте сате съ се днпрезне ла рѣдикареа знеї школе централе, дн кареа съ пѣ днведе копїї пѣтаї рѣгъчїнїме ши псалмїї, чї съ се пѣїе темеїз ши пентрѣ маї мѣлт, съ се прегѣтїаскъ пентрѣ цїмнасїрї; пентрѣ де а пѣтеа днтра ла мецешѣгърї, ши апѣмїт врео лїмѣъ стрейнѣ кѣлїватъ, кареа се пѣте днвѣда къ маї пѣдїнѣ кїелтѣїалъ, съ се тратезе къ фндament; къчї фъръ де ачеаста пѣ пѣтем днтра ла мецешѣгърї, апої пѣлъ кънд пѣ vom авеа ши мецерї ромѣнї, карїї съ фїе практикат дѣкъ ши прїп цѣрї стрѣїне, пѣ пѣтем днаїнта дн вїада четѣдеапъ. Саѣ къ доар е къ скѣдере а ши да пѣрїнтеле пе фїїл съѣ ла врео месерїе? Съ се рѣшїнезе чеї че днпрѣщїе асеменеа ворбе. Каре вїагъ е маї лїнїщїтъ ши маї тїкнїтъ де кът а месерїашлѣї?

Фрадімор ромѣнї дїп Трансїлванїа ши Бѣпат! дн кът пентрѣ кредїндъ трагъши фїеце-каре маї мѣлт сеама къ Дѣмнезеѣ ла жѣдеката чеа маї де пе зрѣтъ, їар пої съ лѣсъм гѣпа ши чертеле релеціѣсе ши съ пе апѣкъм де лѣмїнареа попорѣлѣї пострѣ челзїнекѣлїват! Съ днчепем дела крещере ши шѣоале, съ пе съѣтѣїм маї адес зпїї къ алдїї орї де каре конфесїе съптем, къчї тодї съптем ачелаш съпце. Дела пої

атърпѣ, съ пѣнем темеїз пентрѣ зп вїїторїз де каре се вор вѣкѣра стрепеподїї пощрїї. Днсъ ачела пѣ се пѣте реализа алтфелїѣ, де кът сїнгѣр прїп рѣдикареа зпор школе кореспондѣторѣ веакѣлѣї пострѣ. Бїсерїчеле, каре аѣ капїтале кът де пѣдїне, съ ажѣте чел пѣдїп къ интересл ачелора ла плѣтїреа зпзї даскал вреднїк, каре съ пе кърѣцъ пе фїїї пощрїї де рѣдїна дн каре се афлѣ!

О жале тѣ копїнде, кънд прївїнд песте скѣппа теа патріе Трансїлванїа, афлѣ зп пѣмѣр преакѣмпнїторїз де ромѣнї, ши тотѣш атѣт де мїкъ рѣвнѣ пентрѣ школе, днкът дн зпеле цїнѣтѣрї кѣрат ромѣнещї е мѣлт дакъ афлї о школѣ, кареа днтр'адѣвѣр пѣ мерїтъ ачест' пѣте чїнстїторїз. Нѣ ворвек деспре съѣѣцеле челеа съраче, каре пѣ съпт дн старе аши плѣтї саѣ а ши дїнеа зп преот дѣпъ кѣвїїндъ, чї ворвек де ачелеа, знде се афлѣ ѣменї къ старе маї вѣнїшѣръ ши карїї, кънд ар domnї днтре дѣншїї днцелелецереа, пачеа ши драгостеа чеа фрѣдїаскъ де ар жѣртѣї кѣте чева дела сїне, ар пѣтеа чел пѣдїп крої зп днчепѣт, каре маї тѣрзїѣ пѣте къ с'ар спрїжїнї ши де кѣтре чеї маї тарї. Саѣ дѣр с'ар маї афла ши дн алте пѣрдї кѣте зп ромѣн, каре ши їѣвѣще пе копѣрадїї съї, орї ши знде се афлѣ ачеїа, каре п'аѣ десперат деспре вїїторїѣл пострѣ, ши каре азїнд деспре зелѣл чел съпт а зпор асеменеа комзпїтѣдї, с'ар хотѣрѣ аї ажѣта днтр'їп кїп саѣ днтр'алтѣл. Еѣ чел пѣдїп дѣпъ пѣререа теа аша жѣдек къ кѣ фолосѣл къ каре ванїї се днтрѣвїе спре клѣдїреа зпор бїсерїчї, къ ачела фолос с'ар днтрѣвїї спре рѣдикареа зпор школе кореспондѣторѣ къ дѣхѣл веакѣлѣї

пострѣ, дѣн каре кѣ време нѣ пѣмаѣ Ста-
тѣл ар кѣдѣга четѣденѣ харпичѣ, чѣ шѣ бѣ-
серѣка крещѣнѣ адевѣрадѣ, тѣнерѣмеа с'ар
паще кѣ прѣнчѣпе морале шѣ крѣмеле че-
ле неплѣдѣте с'ар маѣ рѣри.

Аша спре пѣлдѣ: дѣн дѣнѣтѣл Брашо-
вѣлѣ се афлѣ челе шепте сате, каре се
пѣтеск Сѣчеле, шѣ дѣн каре се афлѣ а-
прѣпе де дѣбѣзечѣ мѣ рѣтѣнѣ. О шкѣлѣ
чентралѣ пентрѣ тѣнерѣмеа тѣтѣрор аче-
стор сате, дѣн кареа сѣ нѣ се тратезе пѣ-
маѣ лѣтѣва рѣтѣнѣ, чѣ шѣ алтеле фѣрѣ ка-
ре нѣ пѣтем дѣаѣнта, аѣ нѣ ар фѣ де кѣ-
вѣѣндѣ? Шѣ кѣ тѣте ачестеа че ведем ачѣ?
D. протопоп А. В. прѣн тѣлта са осте-
неаль аѣ рѣдикат дѣн Сатѣл лѣнѣ дѣкѣ
дела 1838 о шкѣлѣ кѣ доѣ дѣвѣдеторѣ
пентрѣ треѣ лѣтѣ шѣ алте шѣѣнде елеме-
нтаре. Ачестеа дѣсѣ дѣн лѣнса неспрѣжѣнѣ-
рѣѣ, кѣ тѣте кѣ фѣчеа спорѣреа чеа маѣ
фрѣтѣсѣ, деспре кареа скрѣиторѣл ачесто-
ра саѣ конѣнѣс дѣн маѣ тѣлте рѣндѣрѣ кѣ
прѣлежѣл черчетѣрѣлор апѣале, тѣне саѣ
поѣтѣне ва фѣ сѣлѣтѣ а'шѣ да песте кап;
асеменеа шѣ чеа дѣн Черпатѣ. Шѣн патрон
а знѣѣ асеменеа ѣнѣтѣтѣт атѣт де фолѣсѣ-
торѣ пентрѣ дѣнаѣнтареа рѣтѣнѣлѣ аѣ нѣ
ш'ар пѣстра дѣлчеа са сѣвенѣре дѣн апа-
леле тѣмпѣлѣ? Оаре Дѣмнезеѣ сѣ нѣ прѣѣ-
теаскѣ дѣн пѣте де вѣне о асеменеа фа-
птѣ дѣвѣнѣ че ар фѣрѣчѣ сѣртеа а маѣ тѣл-
тор мѣ де сѣфлете, каре пѣлѣ акѣм сѣнт
лѣнсѣте де мѣжлѣчеле че дѣк ла калеа фе-
рѣчѣреѣ, ла моралѣтате шѣ ла чѣвѣлѣзѣѣ?

Мѣ се паре, кѣ поѣ рѣтѣнѣ аѣгентѣм,
ка алте паѣдѣ сѣ се дѣндѣре спре сѣртеа
пѣстрѣ шѣ сѣ не рѣдѣче шкѣле де каре пѣ-
лѣ акѣм сѣнтет преа тѣлѣт лѣнсѣдѣ. Аче-
леа вор шѣ фачеа тѣне саѣ алаатѣ, маѣ

тот дѣн сѣдѣреа пѣстрѣ, дѣсѣ кѣ прескрѣ-
реа обѣктелор че вѣм авеа а дѣвѣдѣа дѣ-
тр'ачелеа.

Шѣ ка сѣ'тѣ дѣлкеѣтѣ ворѣреа теа, ка-
реа шѣ дѣтр'алт кѣп преа сѣмѣдѣ кѣ аѣ фост
атѣт де фрѣчѣсѣ пентрѣ ачеѣа чѣтѣторѣ, ка-
рѣѣ каѣтѣ дѣн ачестеа фѣѣ пѣвлѣче пѣмаѣ
дѣтѣмплѣрѣ романтиче, версѣрѣ де амор,
саѣ фавѣле дѣн о мѣ шѣ зна де попѣдѣ, маѣ
зѣк дѣкѣ одатѣ, кѣ пѣлѣ кѣнд нѣ вѣм
дѣчепе поѣ пѣрѣндѣѣ а сѣдѣ дѣн фѣѣ поѣдрѣѣ
дѣн тѣперѣде шѣ пѣлѣ сѣнт дѣкѣ кѣ поѣ
акасѣ, фрѣка лѣѣ Дѣмнезеѣ, ѣвѣреа деа-
прѣпелѣѣ фѣрѣ деосевѣре де ѣнтѣ саѣ ре-
леѣ, сѣпѣпереа шѣ аскѣлтареа; де нѣ вѣм
дѣчепе а не сѣтѣтѣ пентрѣ вѣдѣреа, дѣ-
дрептареа шѣ дѣвѣпѣтѣдѣреа шкоалелор
дѣпѣ кѣтм чере тревѣѣнѣа де асѣзѣѣ, тѣне
саѣ поѣтѣне, вѣм фѣ сѣлѣдѣ саѣ а не
десѣрѣка де вѣстѣрѣѣле стрѣвѣне че
неаѣ маѣ рѣтѣс, саѣ а пелерѣна кѣ
вѣдѣл а тѣлѣ, ка одѣнѣѣрѣ еврейѣ дѣн
фрѣтѣоаса Палестѣнѣ.

Шѣн рѣтѣнѣ дѣн Трансѣлѣванѣа.

Прѣѣмѣѣ Домѣлѣ Редактор, ачестѣ
дѣсѣрѣчѣнѣре дѣн партеа теа шѣ о фѣ пѣ-
влѣкѣлѣѣ кѣпоскѣтѣ прѣн органѣл тѣлѣт стѣ-
матѣѣ Дтале Фѣѣ; ѣар пѣтеле мѣл пѣ-
стрѣазѣ пентрѣ Дта; кѣчѣ ел пѣчѣ адаѣгѣ,
пѣчѣ детраѣе ла адевѣр саѣ ла мѣнчѣвѣнѣ,
апоѣ рѣтѣнѣл пѣлѣ акѣм ачестеа тот дѣ-
тр'ѣн кѣп ле респлѣтеѣе.*)

C** 1844. Септемѣрѣ 30.

*) Фѣѣ преа сѣгѣр де неѣзнѣтѣте, орѣ знѣде те
афлѣ. Р.

*)

ХОЛТЕЙЪЛ ВЕКІЪ.

(О карикатуръ. *)

Benindъне кѣдетъ de a грѣи деспре холтейъл векіъ, ам тревѣи доаръ се дн-чепем лѣкръл кѣ стрѣмошъл Adam, спре а арѣта, кѣмкѣ ші парадіъл днкъ пѣмаі въкрііле кѣсѣторіеі дн пѣтъръ фаче дн-трѣ адевѣр плѣкѣт, пріп каре апоі дн-верат с'ар да пе фагъ старе ачеа трістѣ а челіватѣлѣ; поі днсъ ачеаста пѣ о vom фаче, кѣчї сѣптем копвінші, кѣмкѣ дн-фѣдїшареа знї есемплѣ віѣ фаче днтіпѣ-рїре маі пѣтернікѣ; дрепт каре декъле-гънд колѣреле de пе образеле а маі тѣл-тор холтеі векі, vom компъне о ікѣпѣ, акѣреі ведере доаръ дн ва днфрікоша чевашї шї пе чел маі червікос, зрїсітор de фемеі. Шї дака пріп астѣ остенеалѣ нї се ва сѣтеі а адѣче тѣкар пѣмаі о фатѣ сѣвт вонетѣ (кѣдѣ), шї іарѣшї тѣкар пѣмаі врепн холтеіъ векіъ сѣвт пѣпѣкѣ, а-ша остенеала пѣстрѣ о vom сімѣіо преа віне респлѣтїтѣ.

Шї акѣм дѣпѣ ачеаста днтродѣчере скѣртѣ, віно сѣ те вадѣ лѣмеа пепорочї-тѣле холтеіъ векіъ, сѣ те пѣтем арѣта

*) Днпрѣмѣтатѣ дн „Карикатуреле лѣи Nagy Ignác;“ дечї тѣ роу кѣ тѣтѣ кѣвінѣа сѣ пѣ віѣ рѣѣ днделес: еѣ ориѣнальнѣ пѣ ам а-даогат, чї днкъ ам лѣсат знеле еспресїѣ, деспре каре — de нѣї ва фї лене а черчета днпн адевѣр — се ва пѣтеа копвінѣе орї каре холтеіъ векіъ. — — — Днкъ зна маі ам de а рефлекта, кѣмкѣ пѣмаі холтеі мї-ренї, шї днкъ знї, че сеатѣпѣ кѣ чел дн карикатурѣ, се пот ведеа пе сіне дн оглїнда ачеаста. Еѣ дарѣ пѣ ам авѣт скоп рѣѣ. Сѣмї ерте тодї; Дѣтвезеѣ днї веде ініма.

пѣрдеі челеі маі фрѣтѣсе дн амбел па-трїі. Сѣїете пе стѣлпѣл de рѣшїне, шї рѣшїнеазѣте de тїне днсѣдї, дака се маі афлѣ дн тїне астѣ днсѣшїтате фрѣтоасѣ а алтор ѳменї, шї сервеще de есемплѣ спѣшѣпѣтѣтор ла тодї вървадїі, карї тре-кѣрѣ шї песте ал треїзечїлеа ап, шї тот пѣ маі сімт плекаре а се сѣпѣне пентрѣ totdeазна а тот пѣтерпїчїеі окїлор фемеенї.

Прївїдї ла ачеастѣ креатѣрѣ комїкѣ, шї derıdeıııo dın tѣте пѣтерїле, кѣчї пѣ мерїтѣ компѣтїміре, чї пѣмаі хѣлѣ дн-пнпгѣтѣре шї нїмїчїтѣре.

Пе капѣл лѣї чел таре се вѣд пѣдїнї перї пепептенадї, днсъ пѣ пентрѣ ачеа, ка кѣнд іар фї лене а'шї адѣна пѣрѣл дн рѣнд, чї пѣмаі, пентрѣ-кѣ пріп зп лѣкрѣ аша мїк вреа а доведї, кѣмкѣ дѣпсѣл зр-їсеїеде тот че се пѣмеїеде кѣрат шї пе-тед. Дѣпсѣл авїа е de чїпчїзечї ашї шї фрѣптеаї е днкредїтѣ фѣрте шї крецеле се днтїнд шї пріп дїрѣл окїлор, аша кѣт образѣлѣ даѣ о еспресїе днстрѣпнѣтоаре шї днтѣнекатѣ, шї окїї дї стаѣ de жѣмѣ-тате аскѣпшї, ка кѣнд лѣмеа реа пѣ ар-мерїта а ведеа ачестеа органе-de-vezѣт дн тѣтѣ помпа лор. Насѣл дї есте сѣв-дїре шї аскѣдїт. Бѣзаї деасѣпра акопе-рїтѣ кѣ мѣстеде спѣрлїте, е сѣвдїре, іар чеа de десѣвт стѣ дн афарѣ шї днтре ворвїре, ка de мѣтрїче, — се сѣвеще ла зпгїл гѣреї, пріп каре дїндї днгерїдї de тѣлта траѣере а тѣтѣвѣлѣ се фак вѣзѣдї, токма ка кѣнд ар вої сѣ те мѣще. Бѣр-вїеа дї е аскѣдїтѣ шї днкѣрмїгатѣ кѣтрѣ пас, шї ачеаста пентрѣ ачеа с'а фѣкѣт афел de mama патѣрѣ, ка, de време че векїъл холтеіъ пѣ се апропїе de нїменеа, сѣ се апропїе днкаї дѣпѣ пѣтїндѣ насѣї

ші вѣрвѣа, ші е пагѣвъ пѣмаі, кѣмкѣ тотала лор дѣпрезнаре нічі дѣтр'о свѣтъ де ані пѣ се дѣтѣмплѣ, кареа дѣкѣ тре-вѣіа а се сокоті ка о педепалѣ а патѣреі, ші дѣкѣ фѣрте пе дрепт, кѣчі дака хол-теіѣл нічі кѣ чеа маі фѣртѣмѣ фетіцѣ пѣ вреа а се дѣпрезна, аша дѣпсѣл пѣ те-рѣтѣ нічі ачееа, ка тѣкар пасѣл кѣ вѣрвѣа съ і се дѣпрезне. Асѣл дѣ педепседе патѣра пе ачеіа, каріі кѣтеазѣ а пѣкѣтѣі дѣ контра еі! Ачест образ интересант дѣ дѣпрезѣрѣ о вѣрѣвъ сѣлватікѣ, а кѣреі фѣре ла рѣдѣчѣнѣ сѣнт алѣе, ла тіжлок пегре ші ла вѣрфрѣшіі. Дѣтрѣ адевѣр пѣ-тем зіче кѣ кадра (рама) се шедѣ віне пентрѣ ікоанѣ.

Че се цѣне де вестмінтеле векіѣлѣі холтеіѣ, пѣцѣне авем де а грѣі. Дѣпсѣл зрѣне мода, кѣчі ачелеіа се сѣпѣн чеі маі тѣлці де ші пѣ тѣімѣцѣеде, чі дѣде-лепѣеде. Пѣлѣрѣа дѣші о пѣртѣ пе чеа-фѣ, пріа каре вреа а арѣта червічіеа са, зрѣкілеі дѣпѣ сѣнт плекате дѣ жос ші дѣдепеніте аша кѣт аі пѣтеа акѣда ші вестмінте пе ачелеа. Макрѣ пѣл пѣтем пѣмі, кѣчі ленеа дѣ кам дѣграшѣ пе ом, ші кѣ фѣлеме пѣ іа крескѣт таре, дѣтр'ачееа дѣ дѣпедекѣ фереа са, пе ка-реа пѣтѣлѣцѣтѣреа тотдеавна о цѣне дѣ мішкарѣ. Рокѣл дѣ есте дѣпѣзѣват пѣлѣ ла грѣмаз, кѣчі пентрѣ фѣрвіндеалѣ пѣсѣ-фѣрѣтѣ фѣе-чѣне сѣлѣтѣс ла крѣрѣ дѣтѣлѣ дѣ вестмінте десѣзѣватѣ. Ші маі пе зрѣтѣ се траѣе дѣпѣ дѣпсѣл зп кѣне фѣр-те дѣгрѣшат, каре пѣмаі ка съ зрѣте па-тѣра чеа фѣртѣмѣ а допѣлѣі сеі, бѣкѣ-рос ші ар арѣта дѣпѣці алтор кѣні, че тре-кѣте пе аколо, де кѣтва пѣ іар фѣ кѣгрѣ-тате о асѣл де остепеалѣ кѣшѣзѣтоаре де петрекаіе.

Іатѣ кѣл авем дѣпѣнтеа окілор пе холтеіѣл векіѣ ші місеравіл, ші съ пѣ кѣ-цете німе, кѣ ам фѣ дѣтревѣпѣдат колѣре пѣфѣрѣці, кѣчі поі кѣ акѣратѣцѣ ам імітат патѣра, кареа дѣ ачест тіп дѣ дѣсеампѣ пе ачеі оатені перѣшіпаці, каріі ші че-леа маі сѣпѣкте леці але еі ла калкѣ дѣ пічіоаре, ші пѣстрѣмѣзѣтат дѣші пропѣн дѣ капетеле сале, кѣ пѣмаі кѣ тоартеа се вор дѣсоці.

Дар съ зрѣтѣм пашіі чеі де Доампѣ ажѣтѣ а дескрісѣлѣі холтеіѣ, ші съ vedem кѣ че фел де фѣрвічішні*) дѣші петрече зілеле.

А! че vedem? холтеіѣл дѣтрѣ дѣ о лѣврѣріе. Доар' е пріетѣн а літератѣреі? Авѣші vom vedea.

Дѣпсѣл чере а і се да дѣпѣнте челе маі поѣе карікатѣре енглезѣці ші фѣран-цѣзѣці, ші трече песте ачелеа. Пе алѣі вѣзе жоакѣ зімѣіреа вѣлпеі, кѣнд ачееа се обічпѣіеде а салѣта котѣдеде гѣіне-лор, кѣчі спѣреазѣ, кѣ ачеле ікѣне ле ва пѣтеа дѣкѣ дѣтревѣпѣда пеапѣрат спре пѣкѣжіреа кѣпѣскѣцілор сѣі.

Лѣвраріѣл дѣ аратѣ звѣрѣціѣл ешіт пѣ-маі де дѣбѣ зіле а ачелѣі маі прецѣіт скрѣі-тор де акѣт, грѣндѣі кѣ плѣчере:

„Нѣ дѣі есте спре грѣзѣтате а черче-та звѣрѣціѣл чел маі поі а Длѣі N.?“

„Чѣне е ачел Domn N. ? — дѣтреавѣ холтеіѣл кѣ зімѣіре сатірікѣ — еі дѣкѣ пѣлѣ акѣт пѣ іам авзіт де пѣте.“

Лѣвраріѣл віне дѣ конфѣзіе, кѣчі Длѣі N. шедѣ токма дѣтрѣшн зпгіѣ ал прѣвѣ-

*) Мѣ вор ерта філолоціі пентрѣ кѣзѣнтѣл а-чѣста лѣват дела italiana: fruizione, че ва съ зікѣ дѣтревѣпѣдѣреа орі кѣрѣі лѣкрѣ

ліей пѣртѣндѣші окіи пріи неще звраче стрѣне.

Ші ероѣл пострѣ? О дѣнсѣл а кѣпо скѣт преа віне нѣтеле поетѣлѣі, а шіѣт ші ачѣеа кѣ е де фадѣ, лї каде дѣсѣ неспѣс де віне де пѣте зіче чева неплѣкѣт ко-омѣлѣі сѣѣ, аша кѣт нѣ ласѣ а трече ніче зп прімеж фаворітор недѣнтревінѣат, ші пен-трѣ ачѣеа ла депѣртаре'ші се вѣкѣрѣ дін тѣтѣ ініма ші е фѣрте мѣлѣвміт кѣ сіне, де кѣтва ініма чеа дѣпетрїтѣ а холтеїлѣі векїѣ с'ар пѣтеа дѣкѣлї пріи зѣеаска фла-кѣрѣ а вѣкѣрїеі ші а мѣлѣвміреї.

Дѣнсѣл мерѣе кѣ тотѣл комоѣ маї дѣколо, ла фїе-каре дѣтѣлнїре кѣ даме сѣ-чїндѣ'ші пасѣ: кѣ гредѣ, ші вѣза де десѣт аскѣцїндѣо маї таре, пентрѣ каре дамеле рѣд дін тоатѣ пѣтереа, аша кѣт дѣвекї-тѣл де пѣкас ш'ар вѣрса фереа, дакѣ ар цїнеа де вреднїче тѣте дамеле лѣмеї а фаче пентрѣ дѣнселе зп асеменеа кап д' оперѣ; пентрѣ ачѣеа дѣці стѣмпѣрѣ не-касѣл нѣмаї пріи ачѣеа, кѣ пріи о дѣвол-дїтерѣ дѣ маї рѣтпе кѣста зпї прѣк, ка-ре трече дѣчет не лѣпгѣ дѣнсѣл, ші стрѣ-нѣтѣ дѣтрѣн тїп атѣт де дѣспѣїтѣлѣтор, дѣкѣт пріи ачѣеа се спѣрїарѣ каїи зпї фїакѣр, че ера апрѣпе, ші кастѣл пїн де глѣжї а зпї глѣжарїѣ фѣ рѣстѣрнат пріи о фемеѣ че аѣеа не спате зп кош ші фѣѣе дїнаїнтеа каїлор, ачѣеаста о зрѣтѣ зѣ-рѣре дѣфрїкошѣторѣ, не каре нѣмаї рїсѣл сатїрїѣ а холтеїлѣі векїѣ дѣ пѣтѣ ковѣршї.

Кредѣдї кѣ дѣрѣ фак дін цїндар ар-нѣсар? О нїчі декѣт, кѣчї пѣтедї фї коп-вїншї, кѣ пентѣл, дѣ каре нїчі аморѣл а тот пѣтернїк п'а пѣтѣт дѣтра, неапѣрат

тревѣїе сѣ фїе кѣвѣл челор маї селѣатїче неоменїтѣдї.

Акѣм ероѣл пострѣ ажѣѣе ла пѣпте, ла локѣл де адѣнаре а тѣтѣлор карїи фѣрѣ зїѣа дѣтреагѣ, карїи пѣпѣ ла амїазї, ва шї пѣпѣ сеара петрек тїмпѣл есерчїтѣн-дѣсѣ дѣ ачѣеа маїестрїе повїлѣ, ка кѣм се пѣтѣ а рѣсѣзма о цїгарѣ пѣпѣ ла дїндї, фѣрѣ де а арде мѣстѣееле, саѣ а вѣтѣма вѣзеле, не лѣпгѣ ачѣеа а скѣртѣна фетї-ееле шї фемеїле дѣ сѣс шї дѣ жос тре-кѣторѣ, дѣ каре окѣпацїе дрѣгѣлашѣ нїчі зпѣл нѣ дѣтрече не векїѣл пострѣ хол-теїѣ, пріи кареа дѣнсѣл шї а кѣщїгат дѣ-тре кѣпоскѣдїї сѣї ачел фелїѣ ал чїнѣстрїеї, кѣ каре прївїм ла зп зѣвод, кѣнд нѣ аѣем вастоп ла мѣпѣ. Пѣтем акѣшї а повѣстї о історїѣрѣ мїкѣ десѣре дѣдемѣлѣтатеа маї сѣс лѣѣдатѣлѣі.

О дамѣ фрѣмѣшїкѣ віне де кѣтрѣ пѣпте, еа е сїмплѣ шї кѣратѣ, прекѣт пѣте фї нѣмаї вїртѣтеа дѣтрѣпатѣ, кїар шї ачѣї ѣменї де нїміка сѣпрїншї де а еї ѣ-браже рѣшїнде дѣшї рѣлпторк окїи, нѣмаї векїѣл холтеїѣ грѣїеѣе кѣ амѣрѣчїѣне дїеволеаскѣ :

„Нѣ ва сѣ пѣтѣ кѣста лѣмеа маї мѣл! Нѣ о асеменеа іпокрїеїе дѣ тоатѣ віаѣа нѣ мї с'а арѣтат! Аї кредѣ кѣ фетїѣа а-чѣеаста ар фї чеа маї вїртѣѣсѣ не тот нѣ-мѣлѣтѣл, шї тотѣшї —“

Токма дѣ ачел мїнѣт треѣсѣ о кѣ-леаскѣ не дїнаїнте, шї аша спре марѣа пѣстрѣ дѣрѣре нѣ ам пѣтѣт азїкѣвїнтеле дѣфїтѣторѣ; ачѣеаста апрѣпе адеѣрѣлѣї аѣ треѣїт сѣ фїе фост фѣрте вѣтѣмѣтѣ-ре, кѣчї зп тїпѣр вѣрѣват дѣналт кѣ о фї-сономїе повїлѣ, треѣнд не аколо, не ероѣл пострѣ дѣ інтїмпїнѣ кѣ зрѣтѣтореле кѣвїнте :

„Domnъл меѣ, дѣи веі ретраце ворба?“

„Нѣ“ — респонсъ къ некъвициъ дп-треватѣл.

„Аша дар съм сіліт а те декарара де ви дефѣимѣтор де нѣмѣк.“

„Кѣм, Дта кѣтезі —?“

„Кѣтез, къчї еѣ кѣпоск пе ачеа дамѣ.“

„Domnїи меї, Двѣстрѣ аѣї фост мар-тѣрї де а теа важокорїре. Тїперелѣле а-вем съ пе трацем сеама зпѣл къ алѣл.“

„Преа вѣкѣрос.“

Дпвенїнат шї рестїт се департѣ ве-кїѣл холтеїѣ дѣпѣ ачест діалог. Веѣї креде доарѣ къ ачеста 'л ва зрѣма зп прочес, саѣ зп дѣел? Вѣ дпшѣлаѣї. Каре тѣпжеѣе пѣтеле алѣїа фѣрѣ а мерїта ачеаа, ачела доведѣе априат, кѣмкъ дп пепѣл съѣ пѣ вїеѣеѣе нїчї о скїптее а сімѣлѣї де онѣре. Апої шї алтїнтрелеа зп дефѣимѣтор е тотдеазна фрікос. Іарѣ фріка шї неопѣреа зпде ар пѣтеа аѣла локаш маї вѣп, ка дп ачеа масѣ грасѣ де барне, каре дп пепѣл векиѣлѣї холтеїѣ вѣприаде локѣл ачела, зпде ла алѣї ѳменї вѣтрѣ чеї дптрѣ фортѣ армонїсаѣї свѣкотеѣе о нїмѣ дпфѣлѣкѣратѣ де атор.

Векиѣл холтеїѣ грѣеѣе дп кафенеа; дѣпсѣл спереазѣ къ ва пѣтеа къдеа ѳре вѣїва спре грѣтате, шї аша а'шї свѣ-ѣїа фереа.

Дѣпсѣл се ашазѣ шї чере дела серв кѣтева газете. Зпна дїпѣндѣо дп тѣпѣ челелалте ла апасѣ къ котѣл. Доар чїте-ѣе къ лѣаре аміпте? Доарѣ'л интересазѣ лѣбрѣрїле пѣблїче а патріеї? О нїчї де-кѣт, къчї че л'ар пѣтеа интереса пе аче-ла, пептрѣ каре пѣ е дп старе маї пѣлт де а пѣтеа фї къ атраѣере чеа маї фрѣ-тѣсѣ шї маї помпѣсѣ креатѣрѣ, о фетее

вїртѣсѣ? Дѣпсѣл пѣ чїтеѣе, дѣпсѣл пѣмаї аѣеапѣтѣ о жерѣѣ, шї, прекѣм вом веде, пѣ фѣрѣ свѣчес.

Іатѣ і се апропїе зп domn дпайнтат дпврѣстѣ, мїтїтел шї ротѣпѣїѣр, къ лінеа-менте пѣлѣкѣте шї претепѣсе, ка кънд ар фї гѣстат пѣп' акѣм къ а треїа невасть вѣкѣрїїле парадїсѣлѣї пѣтѣпѣтеск. Domnъл ачеста ар вої а чїтї газетеле, ка акасѣ ла масѣ съ пѣтѣ а дппѣртѣшї фамїліеї са-ле позѣѣїле маї ponderѣсе. Ачест про-пѣс дпдатѣ дп кѣпѣѣе холтеїѣл пострѣ, шї с'а шї детерпїнат спре а'л опѣчї дѣ-пѣ пѣтїпѣѣ.

„Кѣтезарешѣ а чере пѣмаї зпа дїп асте газете?“ грїеѣе къ зп топ рѣгѣтор прїетепосѣл пѣрїпте де касѣ.

„Дпдатѣ към лѣам чїтїт,“ респонде холтеїѣл къ зп топ негатїв.

„Воїѣ аѣепта. Пѣтеа-воїѣ доарѣ а сервї къ тѣбак негрѣ де нас?“

„Еѣ пѣ траг негрѣ.“

„Am шї де чел галбен ла мїне. Де'дї ва фї спре пѣлѣере?“ —

„Чел галбенѣ пѣ'мї плаче ка шї чел негрѣ, ачела дпсетпнеазѣ воалѣ, ачеста дпсѣл жале, аша зпѣл къ алѣл свѣт се-тпѣл торѣеї.“

Domnъл вѣтрѣн таче зїмѣнд шї а-ѣеапѣтѣ ліпїпїт газетеле. Дптр'ачеаа тре-че зп пѣтрарїѣ де оарѣ дѣпѣ челалалт, мїтїтелѣл аѣеапѣтѣ neodїхїт, пѣпѣ че холтеїѣл дпшї дїне окїї тот пе ачеаашї фѣїе. Пе зрѣтѣ вате доаѣспреѣече, шї серїманѣл пѣрїпте де касѣ мерѣе трїет ла аї сѣї, пе дѣкънд де астѣдатѣ нїчї о поз-тате къ сіне; холтеїѣл дпсѣл дп derїде къ глас таре, хѣлїнд пе ачеї кавалерї, пе каре свѣпѣлѣ клопотѣлѣї дї дѣче дп мїк-

локъл пльквцилор съѣ. Акѣм холтеѣла дѣ-
пъ зи трѣзѣ апѣс ка ачеста, дѣшѣ дѣ-
дреаптъ пашѣ кѣтрѣ ачелеа фѣптѣрѣ оспе-
тѣторѣ, unde c'a обѣчѣнѣт а прѣзѣ.

(Ва зрѣма.)

ГІЧІТОАРЕ.*)

Еѣ нѣ тѣ афлѣ 'н апѣ,
Нѣ м'афлѣ не пѣмѣлт,
Еѣ нѣчѣ не чер, дѣ аер
Шѣ нѣчѣ дѣ фок нѣ сѣлт.

Дѣ сѣнѣ лѣвертѣдѣ
Мѣ везѣ некопѣнѣт,
Дар дѣсѣ де ровѣ
Нѣ почѣ съ фѣсѣ сѣтѣт.

Дѣ сѣнѣ, ла орѣ че вѣне
Дѣ кап тѣ дѣгѣлѣнѣдѣ;
Ла рѣле нѣчѣ одатѣ
Нѣ поцѣ съ тѣ гѣсѣдѣ.

Де п'аш фѣ, вѣкѣрѣ
Атѣнѣа ар лѣсѣ,
Шѣ фѣрѣ мѣне, кѣде,
Нѣчѣ валѣрѣ п'ар маѣ фѣ.

Мѣ везѣ кѣ ванѣ, кѣ галѣнѣ
Шѣ тот дѣвѣлѣнѣгѣт,
Мѣ афлѣ 'н богѣдѣ
Шѣ лѣсѣ п'ам черкат.

Ла ор че лѣврѣрѣ
Мѣ афлѣ нелѣсѣт,
Дар шѣ дѣ вѣкѣнѣ
Сѣлт лесне де гѣсѣт.

Дѣ тоатѣ Ромѣнѣ
Нѣ поцѣ съ тѣ гѣсѣдѣ;
Дар дѣсѣ 'нтѣ шѣ тѣре
Мѣ везѣ ла Бѣкѣрѣдѣ.

Ер. Вѣнтерхаадер.

Centinde dѣпѣ Rochefoucauld.

Дѣпѣртѣдѣмеа дѣмѣчеде патѣмѣле де
мѣжлок — mѣdiocres, — шѣ ле дѣмѣрѣеде
не чѣлеа маѣ, прѣкѣм вѣнтѣл стѣнѣ ле-
тѣнѣреа, шѣ аѣрѣнде фокѣл.

Кѣте одатѣ нѣ ѣ маѣ пѣдѣнѣ дѣндемѣ-
нѣтѣте де а се шѣ фолосѣ кѣ сѣатѣл вѣн,
дѣкѣт а'шѣ да шѣнѣшѣ сѣат вѣн.

Іѣвѣм тотѣеаѣна не ачѣа карѣ се мѣ-
рѣ де поѣ, шѣ нѣ'ї іѣвѣм тотѣеаѣна не а-
чѣа, де карѣ поѣ не мѣрѣм.

Рѣкѣпоцѣнѣца дѣспре партеа чѣа маѣ
тѣре а ѣменѣлор нѣ ѣ алѣа дѣкѣтѣ о пофѣтѣ
секретѣ пѣнѣтрѣ а кѣпѣтѣа вѣнефачерѣ маѣ
маѣ.

Нѣ се афлѣ атѣдѣ немѣлѣметѣторѣ, не
кѣт ѣ омѣл дѣ старе де а фаче вѣне.

Нѣмаѣ пѣнѣтрѣ ачѣеа нѣ не тѣртѣрѣсѣм
скѣдерѣле чѣлеа тѣрѣнѣте, ка се фачем не
алѣдѣ а кѣде, кѣтѣкѣ нѣ авем маѣ маѣ.

Омѣл кѣде кѣте одатѣ а зѣдѣ лѣнгѣ-
шѣреа, дѣсѣ нѣмаѣ маѣнѣра лѣнгѣшѣреѣ о
зѣрѣе.

Чѣа маѣ тѣре парте а ѣменѣлор арѣ,
ка пѣнтѣтеле, дѣсѣшѣтѣдѣ аскѣнѣсе, не карѣ
хасарѣдѣл ле шѣе дескопѣрѣ.

Маѣ пѣдѣне лѣкѣрѣрѣ ам дорѣ кѣ фѣр-
вѣнѣдѣлѣ, дака ам кѣпоаѣе дѣпѣлѣн чѣле че
дорѣм.

Невѣнѣи вѣтрѣнѣи сѣлт маѣ невѣнѣи дѣ-
кѣт чѣѣ жѣнѣ.

Вом кѣшѣнѣга маѣ тѣлт, де вом лѣса
сѣ не вазѣ аша прѣкѣм сѣатѣм, дѣкѣт кѣ
вом черка а не арѣтѣа аша кѣм нѣ сѣнѣтем.

(Вор зрѣма.)

*) Desleagarea enigmѣi din Nr. 49 este: mѣnѣtre.